

Raadsvoorstel

Onderwerp: Opstellen van beleid: visie op inclusie gemeente Beesel "Iedereen kan meedoen en voelt zich welkom #gewoonSamen"	portefeuillehouder: Linda van den Beucken datum vergadering: 15 december 2025 zaaknummer: 0889383506
--	---

Samenvatting

Sinds Nederland in 2016 het VN-verdrag over de rechten van mensen met een beperking ondertekende, zijn gemeenten verplicht om beleid te maken dat zorgt voor een samenleving waarin iedereen gelijkwaardig mee kan doen.

Het visiedocument, dat ter vaststelling wordt voorgelegd aan de gemeenteraad, geeft richting aan hoe we in gemeente Beesel aan inclusie willen werken. Uw college geeft hier na vaststelling uitvoering aan middels een verder uit te werken aanpak voor een verbonden samenleving, waarin iedereen mee kan doen en zich welkom voelt.

In de Beeselse aanpak staan drie opgaven centraal: 1) welkom en veilig, 2) meedoen en autonoom, 3) toegankelijk en bruikbaar. De opgaven werken door in ons beleid, onze voorzieningen, dienstverlening en communicatie.

Voorstel

De gemeenteraad besluit:

1. De visie op inclusie gemeente Beesel 'Iedereen kan mee doen en voelt zich welkom #gewoonSamen' vast te stellen
2. Het college opdracht te verlenen om de visie op inclusie verder uit te werken in een aanpak, en deze uit te voeren in lijn met de visie
3. De uitwerking van de opgaven integraal onderdeel te laten zijn in (beleids-)voorstellen
4. Het kopje toegankelijkheid vervangen door inclusie, zoals omschreven in het raadsvoorstel
5. Het college middels de P&C cyclus te laten rapporteren over onderwerpen en ontwikkelingen, waar inclusie integraal onderdeel van uitmaakt
6. Op de in het voorstel beschreven wijze een klankbordgroep in te richten
7. Als daar aanleiding voor is, de visie op inclusie te herijken

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding

Op 7 maart 2022 gaf uw raad met de motie 'Meest inclusieve gemeente van Nederland' het college opdracht beleid te maken en activiteiten op te zetten om Beesel de meest inclusieve gemeente van Nederland te maken.

Met het amendement (aanpassing tweede bestuursrapportage) 'Meest inclusieve gemeente van Nederland' riep uw raad 18 december 2023 in navolging van de eerder genoemde motie op te komen tot het opstellen van een plan, om samen met partners deze ambitie te realiseren en hierbij een afvaardiging van de raad te betrekken. Hier is het college in de loop van 2024 mee aan de slag gegaan.

De visie op inclusie, die voorligt geeft richting aan hoe we in Beesel willen werken aan inclusie. De visie is tot stand gekomen met input van een afvaardiging van de raad, de interne organisatie, expertisecentrum Ongehinderd en met input van partners, die al eerder betrokken zijn geweest in het traject.

2. Doelstelling

Met de visie op inclusie willen we dat alle inwoners zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelen. Iedereen hoort erbij, ongeacht achtergrond, inkomen, opleiding, overtuiging of beperking.

We zetten in op een verbonden samenleving, waarin iedereen kan meedoen en zich welkom voelt. De aanpak die we hanteren stelt drie opgaven centraal. De opgaven werken door in ons beleid, onze voorzieningen, dienstverlening en communicatie. Het college gaat hier verder mee aan de slag

3. Uitgangssituatie

In maatschappelijke discussies ontstaan soms tegenstellingen. Een visie op inclusie helpt om verschillen te overbruggen en samen te werken aan een verbonden samenleving met gelijke kansen voor iedereen. Daarnaast zijn gemeenten verplicht om beleid te maken dat zorgt voor een samenleving waarin iedereen gelijkwaardig mee kan doen. De basis kent een drievoudige (juridische) grondslag.

1. Nederland heeft in 2006 het VN-verdrag voor mensen met een beperking ondertekend en in 2016 geratificeerd. Belangrijke stappen richting een inclusieve samenleving. In 2017 volgde het Besluit Algemene Toegankelijkheid (Lokale inclusieagenda verplicht), in 2019 werd de Kieswet aangepast zodat alle stembureaus toegankelijk zijn, en in 2022 kwamen extra richtlijnen in het Bouwbesluit en een uitbreiding van artikel 1 van de Grondwet. In 2025 wordt de norm NEN 9120 gepubliceerd, die de eerste twee jaar op vrijwillige basis geldt.
2. In 2026 treedt de Wet Modernisering Electronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv) in werking. Deze Wet verplicht gemeenten om passende ondersteuning te bieden bij contact met de overheid. De Wmebv is een Nederlandse kaderwet die de digitale dienstverlening van (semi-)overheidsinstanties veiliger, betrouwbaarder en toegankelijker maakt voor burgers en bedrijven.
3. De Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) is sinds 2009 van kracht en verplicht gemeenten om hun inwoners toegang te bieden tot een laagdrempelige en onafhankelijke voorziening voor het melden en behandelen van discriminatieklachten.

4. Rol gemeente

De visie op inclusie stelt dat iedereen bijdraagt aan inclusie. Iedereen, vanuit een eigen rol. Juist gemeenschap en samenleving hebben een rol. Als inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties en als partners van de gemeente Beesel.

Gemeente Beesel samen met partners, zoals is opgenomen in de visie geeft als raad, college en organisatie het goede voorbeeld in dienstverlening en gemeentelijke voorzieningen, voert het goede gesprek, ontwikkelt beleid (zoals deze visie op inclusie en in navolging daarvan de uitwerking van de aanpak met de drie opgaven) en ondersteunt initiatieven die bijdragen aan inclusie.

5. Toelichting

De visie op inclusie biedt een kader voor het college om verder met inclusie aan de slag te gaan. Inclusie komt terug in alles wat we doen. In beleid, in voorzieningen, dienstverlening en in communicatie.

De verdere uitwerking vindt plaats na vaststelling van de visie. Denk bijvoorbeeld aan hoe we met elkaar omgaan (in de gemeenschap, maar ook in samenwerking met partners en in de gemeentelijke organisatie, college en raad) en hoe we keuzes maken die passen bij iedereen (bijvoorbeeld keuze voor communicatiekanalen), soms algemeen (generieke dienstverleningsprocessen), en soms gericht op specifieke groepen (voorzieningen en doelgroepbeleid). En hoe we een persoonlijke oplossing bieden, die zelfstandigheid ondersteunt als dat nodig is (individueel maatwerk).

Volgen en bewaken van inclusie in de praktijk

Bij het ontwikkelen van de visie is een raads werkgroep betrokken. Er is nadrukkelijk een wens geuit om vanuit de raad betrokken te blijven bij de uitwerking van de visie in een aanpak. Om de uitvoering van de visie en de verdere uitwerking van de aanpak te blijven volgen, stellen we voor om een klankbordgroep inclusie vanuit de raad in te stellen. De klankbordgroep is de schakel tussen raad en college op het thema.

Doel van de klankbordgroep is volgen en bewaken van inclusie in de praktijk. De activiteiten van de klankbordgroep bestaan uit signaleren van ontwikkelingen en het vervullen van een klankbordfunctie over activiteiten die samenhangen met de aanpak. Het voorstel is om de klankbordgroep te bemensen met één raadslid of fractievertegenwoordiger per raadsfractie en het aantal bijeenkomsten in beginsel te maximaliseren op 2 bijeenkomsten per jaar. De klankbordgroep neemt geen beslissingen.

Gezien de rol van klankbord vindt collectieve terugkoppeling plaats via het college, bijvoorbeeld in de vorm van een raadsinformatiebrief. Daarnaast informeren de leden van de klankbordgroep hun eigen fractie over ontwikkelingen.

a. Financieel

Uw raad heeft in de begroting 2024 een budget van € 60.000 voor Meest inclusieve gemeente beschikbaar gesteld. Van het totaalbudget van € 60.000 resteert op dit moment nog een bedrag van € 16.000.

Dit bedrag voor inclusie hogen we op met de restantmiddelen uit het ambitiebudget (€ 15.000). Vooruitlopend op de activiteiten die we ontplooiën in 2026, is het budget ter hoogte van € 31.000 in zijn geheel overgeheveld naar 2026. Financieel is dit verwerkt in de tweede bestuursrapportage 2025.

b. Juridisch

Onder het kopje Uitgangssituatie beschrijven we aan welke wetten en regelgeving de gemeente uitvoering geeft met de visie. In de verdere uitwerking en uitvoering zit de afwegingsruimte met betrekking tot 'hoe ver' en 'hoe snel' we gaan. We kunnen niet alles tegelijk.

Het verder uitwerken en uitvoeren van de aanpak gaat niet vanzelf, daar is inzet op nodig. Inclusie in praktijk brengen in beleid, voorzieningen, dienstverlening en communicatie vraagt blijvend aandacht van iedereen. Door de voorgestelde aanpak en brede ambtelijke inzet vanuit 'regulier' werk verkleinen we dit risico.

6. Visie Leef Beesel

Werken aan inclusie maakt integraal onderdeel uit van werken aan de toekomstvisie Leef Beesel.

Inclusie - in samenhang met een verbonden samenleving - vindt zijn vertrekpunt in de pijler Leef voor elkaar! 'Beesel is in 2050 een veerkrachtige en levendige samenleving, waar inwoners centraal staan. Iedereen doet mee naar eigen wens en vermogen. Inwoners zijn zelfredzaam, weerbaar en hebben oog voor elkaar.'

Tegelijkertijd geeft de visie op inclusie richting aan hoe we invulling geven aan alle de drie pijlers in de visie Leef Beesel. En aan hoe inclusie doorwerkt in hoe we willen werken naar de rodedraadbegrippen uit Leef Beesel.

'Nabij' bijvoorbeeld, is een passend begrip om uit te werken tot waarden, die inclusie expliciet maken. Denk aan 'de mens centraal' en 'iedereen kan meedoen'.

7. Toegankelijkheid

Het voorstel is om het kopje 'Toegankelijkheid' te vervangen door 'Inclusie':

In voorstellen wordt beschreven hoe deze bijdragen aan de opgaven uit de visie op inclusie.

- 1) Welkom en veilig (Respect is de basis. Iedereen moet zich veilig voelen. Uitsluiting en discriminatie horen hier niet thuis.)
- 2) Meedoen en autonoom (Iedereen krijgt de kans om mee te doen, zich te ontwikkelen en zijn of haar stem te laten horen. Inwoners vullen naar wens en vermogen hun eigen leven in, en krijgen ondersteuning als dat nodig is.)
- 3) Toegankelijk en bruikbaar (Onze openbare ruimte, voorzieningen, communicatie en dienstverlening zijn toegankelijk en bruikbaar voor iedereen.)

8. Duurzaamheid

De visie op inclusie werkt door in alle taakvelden. Met de visie is beoogd om tot een duurzame manier van werken rond dit thema te komen, en niet te vervallen in een afvinklijst, die de gemeente niet kan waarmaken. Het is een proces van de lange adem. Samenleving en gemeente werken samen om tot beleid en praktijk te komen die verbeterd en vernieuwend zijn.

Bijlagen

Visie op inclusie gemeente Beesel "Iedereen kan meedoen en voelt zich welkom #gewoonSamen"